

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ
(องค์การมหาชน)

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ เดินทางขับเคลื่อนใน 4 มิติ รับ "Thailand 4.0"

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) จัดทำรับนโยบาย "Thailand 4.0" ของรัฐบาล โดยการพัฒนากระบวนการผลิตคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานอาชีพให้สอดคล้องกับทิศทางการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศภายใต้แผนการดำเนินงานใน 4 มิติ มุ่งสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการปรับหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานอาชีพที่จัดทำแล้วเสร็จ และนำนักเรียน นักศึกษา ประเมินสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา

พลเอกเลิศรัตน์ รัตนวานิช

พลเอกเลิศรัตน์ รัตนวานิช สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในบทบาทประธานกรรมการ ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) หรือ สคช. ได้เร่งสานนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนากำลังคนให้ตอบโจทย์ "Thailand 4.0" ของรัฐบาล โดยกล่าวว่า สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ได้ดำเนินงานเข้าสู่ปีที่ 5 และมุ่งเน้นในการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อให้มีมาตรฐานอาชีพครอบคลุมทุกอาชีพตรงตามสมรรถนะที่ผู้ประกอบการต้องการ การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งยังสนับสนุน

ให้กลุ่มผู้ประกอบการในสาขาวิชาชีพต่างๆ รวมถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดทำมาตรฐานอาชีพและแนวทางการประเมินของตนเอง โดยนำมาตรฐานเหล่านี้มาใช้ในการประเมินสมรรถนะและให้ประกาศนียบัตรคุณวุฒิวิชาชีพ และหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ ซึ่งเป็นการรับรองสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพอันเป็นบันไดสู่ความก้าวหน้าของผู้ประกอบอาชีพที่มีสมรรถนะทั้งที่มีคุณวุฒิการศึกษาและไม่มีคุณวุฒิการศึกษา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองตามเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น บทบาทการดำเนินงานในเรื่องการผลักดันและขับเคลื่อนให้บุคลากรของประเทศไทย เข้าสู่การมีคุณวุฒิวิชาชีพ จึงเป็นภารกิจหน้าที่ที่ สคช.จะต้องดำเนินงานอย่างเข้มข้นในปีนี้

ด้าน นายวีระชัย ศรีขจร ผู้อำนวยการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) กล่าวถึงบทบาท สคช.ที่มีต่อนโยบาย "Thailand 4.0" เพิ่มเติมว่า สคช. ได้ปฏิบัติการกิจภายใต้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยมีการจัดทำมาตรฐานอาชีพจำนวน 33 สาขาวิชาชีพ 743 คุณวุฒิวิชาชีพ ซึ่งในช่วงปีที่ผ่านมา สคช. ได้เริ่มทำมาตรฐานอาชีพ เพื่อยกระดับความสามารถของบุคลากรในประเทศไทย ซึ่งมาตรฐานอาชีวดังกล่าว เป็นมาตรฐานอาชีพที่รองรับกับนโยบาย Thailand 4.0 มาโดยตลอด

"Thailand 4.0 คือ สิ่งที่จะเป็นอนาคต เป็นการเปลี่ยนถ่ายประเทศไทยใน 4 มิติ ซึ่งอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของรัฐบาล ซึ่งจะเป็นเรื่องของนวัตกรรม การเพิ่มเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมถึง การทำอะไรที่จะทำให้การพัฒนาทางสังคมควบคู่กันไปอย่างยั่งยืน ทำอย่างไรจะทำให้คนเป็นคนเก่งรู้ และเป็นคนดี การทำงานของ สคช. ในช่วงที่ผ่านมาจึงเป็นการทำงานตอบโจทยนโยบาย Thailand 4.0 อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็น สาขาระบบราง สาขาอุตสาหกรรมการบิน สาขาโลจิสติกส์ การทำมาตรฐานสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษ การทำมาตรฐานสมรรถนะการใช้ดิจิทัล สาขาเทคโนโลยีการอาหาร การเกษตร พลังงานทดแทน หรือ Food Technology สาขา Robotics เป็นต้น ทั้งหมดนี้เป็นงานที่สนับสนุนการก้าวสู่ Thailand 4.0"

ผู้อำนวยการ สคช. กล่าวถึงการดำเนินงานของ สคช.เพื่อการก้าวสู่ Thailand 4.0 ว่า แบ่งได้เป็น 4 มิติ ได้แก่

1. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สคช. ได้ดำเนินการพัฒนาการจัดทำมาตรฐานอาชีพ ในสาขาวิชาชีพแมคคาทรอนิกส์ (Mechatronics) Robotics บริการยานยนต์ การบิน โดยสาขาวิชาชีพดังกล่าว เป็นการเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนและต่อยอดทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป้าหมายของรัฐบาลในอนาคต คือ เพิ่มสัดส่วนในการพึ่งพาตัวเองเรื่องของเทคโนโลยี ดังนั้น ในเรื่องของอาชีพที่เป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาต่อไป จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญสอดคล้องกับการรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องมาตรฐานอาชีพนักวิจัย ซึ่งถือว่าเป็นสาขาอาชีพที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ และขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ

นายวิรัช ศรีซอร์

2. ความอยู่ดีมีสุขทางสังคม สคช. ได้มีนโยบายในการที่จะพัฒนาบุคลากรทุกกลุ่มให้ขับเคลื่อนไปด้วยกัน ซึ่งไม่ใช่เฉพาะภาคอุตสาหกรรมเพียงอย่างเดียว ยกตัวอย่างเรื่องการเกษตร ซึ่งปีที่แล้ว สคช. ทำเรื่อง Food Technology สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล คือ เรื่องพืชเศรษฐกิจ ต่อจากนี้จะต้องเริ่มดำเนินการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ซึ่งเดิมเป็นเรื่อง First S-Curve ธรรมดา ตอนนี้จะไปเรื่อง New S-Curve แล้วจะทำอะไรจึงจะมีเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ๆ มาช่วยพัฒนาในเรื่องของการเกษตร อาหาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะต้องตอบโจทยในการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยและส่งเสริมให้คนไทยมีความสุขในการดำเนินชีวิตได้

3. การยกระดับคุณภาพมนุษย์ด้วยการพัฒนา ด้วยการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 การส่งเสริมการพัฒนานคนให้สอดคล้อง หรือให้เข้าถึง Thailand 4.0 เป็นเรื่องที่ สคช.ได้ทำงานร่วมกับภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และส่วนราชการมาโดยตลอด เพื่อให้เกิดการพัฒนากำลังคนนอกเหนือจากคนในภาคการทำงานซึ่งได้ประกอบอาชีพอยู่แล้ว ดังนั้น สคช. จึงเดินทางในการร่วมพัฒนากำลังคนในอนาคตโดยร่วมกับวิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิค และมหาวิทยาลัย ที่จะนำมาตรฐานอาชีพที่ สคช.ทำเสร็จแล้วไปปรับหลักสูตรและให้สถาบันการศึกษานำไปใช้ เพื่อตอบโจทยการพัฒนานคนไทยให้เข้าไปสู่ Thailand 4.0 ให้ได้โดยต้องเริ่มจากการศึกษาเป็นพื้นฐาน

4. การรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องการปรับการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานทดแทน การหลีกเลี่ยงสารพิษ คาร์บอน เพื่อให้อยู่ดีมีความสุข มีความธรรมชาติ โดยสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ได้มีการจัดทำมาตรฐานอาชีพพลังงานทดแทน อาหารปลอดภัย เกษตรทฤษฎีใหม่ ไบโอบีโอดี ซึ่งจะเป็นการร่วมผลักดันและพัฒนาให้ประเทศไทยมีการส่งเสริมให้เกิดแนวคิดที่ดีในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน

สคช. กับความร่วมมือพัฒนากำลังคนตอบโจทย์ Thailand 4.0

นายวิรัชชัย ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพกับการเข้าสู่ Thailand 4.0 ว่า ในส่วนของผู้ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา สคช. ได้มีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยเป็นการนำร่องสถาบันการศึกษา จำนวน 19 สถาบัน เพื่อประเมินสมรรถนะของนักเรียน นักศึกษาที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาและมีความพร้อมที่จะเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานอาชีพ โดยจะมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และเชื่อว่า ภายใน 10 ปี จะเห็นภาพที่สอดคล้องและผลิตบุคลากรที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่องในช่วง 10-20 ปี เพื่อรองรับในการเจริญเติบโตตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของรัฐบาล ซึ่งความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาดังกล่าว ผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่จะร่วมสร้างและผลิตบุคลากรที่คุณภาพสู่ตลาดงาน

ในภาคการศึกษาเราวางแผน 3-5 ปี เพราะว่าถ้าปรับหลักสูตรโดย คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (กรอ.อศ.) โดยการนำมาตรฐานอาชีพไปเพิ่มเติมในหลักสูตรการศึกษา ที่เราเรียกว่า "การปรับหลักสูตรฐานสมรรถนะ" ในวันนี้ ได้มีการนำร่องนักศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาหรือมหาวิทยาลัยที่มีความร่วมมือแล้วหลังจากนั้นก็จะนำสิ่งที่เราได้มีความร่วมมือ เข้าสู่การนำไปขยายผลใน 5 ปีข้างหน้า ซึ่งการประเมินสมรรถนะบุคคลฯ เป็นประโยชน์ทั้งฝ่ายผู้ประกอบการและกำลังคนในอาชีพ โดยเฉพาะฝ่ายกำลังคนในอาชีพ การประเมินสมรรถนะบุคคลฯ จะทำให้ทราบได้ว่ากำลังคนในอาชีพ มีสมรรถนะฯ เพียงใดเมื่อเทียบมาตรฐานในอาชีพที่ทำอยู่ หากต่ำกว่ามาตรฐานก็สามารถพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้ทำงานในอาชีพเดิมต่อ

ไปได้ หรืออาจพิจารณาที่จะเปลี่ยนอาชีพเพื่อที่เหมาะสมกว่า ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อกำลังคนในอาชีพต่อไปได้ ส่วนในด้านของผู้ประกอบอาชีพที่อยู่ในตลาดแรงงานกว่า 20 ล้านคน ขณะนี้ สคช.พยายามเร่งดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบอาชีพในหลายองค์กร ตอนนี้เริ่มให้ความสำคัญกับระบบคุณวุฒิวิชาชีพและมีการประเมินไปแล้วกว่า 20,000 คน แต่อย่างไรก็ดี ยังต้องมีการขับเคลื่อนให้ผู้ประกอบการและผู้ประกอบอาชีพมีความรู้ความเข้าใจ อีกทั้ง ยังต้องมีการสร้างการรับรู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการที่ สคช.จึงได้ร่วมผลักดันกับกลุ่มที่ทำงานด้านประชารัฐด้วยกัน เพื่อให้ขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ได้ก่อน สคช.ทำมาตรฐานอาชีพทุกอาชีพ ยกเว้นอาชีพที่มีสภาการวิชาชีพ ควบคุม กำกับอยู่ ในปีนี้ สคช. ได้มีการนำมาตรฐานอาชีพที่สามารถนำมาใช้ได้กับกลุ่มผู้ประกอบการได้และเห็นภาพชัดเจน มาดำเนินการ เช่น สคช. มีมาตรฐานอาชีพผู้ปฏิบัติการด้านบัญชี โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติการด้านบัญชีสำหรับกลุ่ม SMEs ตามความประสงค์ของสภาอุตสาหกรรม มาตรฐานอาชีพนี้จะนำไปใช้ในการประเมินบุคลากรของบริษัทต่างๆ ซึ่งผู้ปฏิบัติการด้านบัญชีที่ไม่ต้องการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ก็สามารถนำหนังสือรับรองคุณวุฒิวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ได้ทันที ในปีนี้ สคช.จึงต้องพยายามเจาะลงไปในกลุ่มอาชีพที่รองรับอุตสาหกรรมนั้นๆ โดยสภาอุตสาหกรรม ซึ่งหอการค้าของแต่ละจังหวัดก็เข้ามามีส่วนร่วมด้วยมากขึ้น

สคช. ร่วมพัฒนาบุคลากรในอาชีพสู่ความเป็นเลิศด้านมาตรฐานสมรรถนะการใช้ดิจิทัล

นอกจากนี้ สคช.ยังร่วมกับหลายหน่วยงานในการพัฒนาคนให้เข้าสู่ Thailand 4.0 โดยในปีที่แล้ว สคช. ได้จัดทำมาตรฐานสมรรถนะการใช้ดิจิทัล หรือ Digital Literacy ซึ่งจะแล้วเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ 2560 และกำลังทำการร่วมมือ (MOU) กับ สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (สรอ.) หรือทาง Electronic Government Agency ในฐานะตัวแทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กพ.) โดย กพ.และ สรอ. จะนำเอามาตรฐานสมรรถนะการใช้ดิจิทัลของ สคช. ไปปรับให้เหมาะสมกับบุคลากรในภาครัฐ ซึ่ง สรอ.จะดำเนินการจัดอบรมหรือ ใช้ E-Training ส่วนทาง กพ.จะดำเนินการคัดเลือกบุคลากรภาครัฐในการเข้าสู่การประเมินสมรรถนะการใช้ดิจิทัล และ สคช.จะเป็นผู้จัดการประเมินและออกใบรับรองฯ ให้กับบุคลากรภาครัฐที่ผ่านการประเมิน หลังจากการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (สรอ.) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กพ.) และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) (สคช.) โดยมีนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นประธานในการลงนาม ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ในวันที่ 8 มีนาคม 2560 แล้ว ภายในไม่เกิน 9 เดือนนี้จะต้องมีการประเมินบุคลากรที่เป็นข้าราชการ โดยขณะนี้ กพ. กำลังพิจารณาผู้ที่เข้าร่วมรับการประเมิน ประมาณ 15,000 คน จากทุกกระทรวง ซึ่งจะตอบโจทย์กับอีกมิติหนึ่งที่สำคัญมากของ Thailand 4.0 คือ ทำอย่างไรให้เป็น Digital เป็น Globalize ให้ได้ เมื่อหน่วยงานราชการมีความร่วมมือและบูรณาการในการพัฒนา กำลังคนก็จะทำให้ภาพของ 4.0 มีความเป็นไปได้อย่างรวดเร็วขึ้นอีกด้วย

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดหลักสูตร การศึกษาที่มีคุณภาพและตอบโจทย์ตลาดงาน รวมถึงแนวทางการพัฒนาในภูมิภาคและท้องถิ่น เช่น การสร้างศูนย์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง การจัดตั้งสำนักวิชาแพทยศาสตร์ และสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ เพื่อผลิตบุคลากรในยุคที่ประเทศก้าวสู่สภาวะสังคมผู้สูงอายุ นอกจากนั้นยังมีการจัดทำ หลักสูตร Aviation Business Management เพื่อตอบสนอง ความต้องการบุคลากรในด้านธุรกิจการบินที่มีการขยายตัวอย่างมากในทุกๆระดับ โดยเฉพาะในโอกาสที่จังหวัดเชียงราย เป็นศูนย์กลางการเดินทางและขนส่งทางอากาศในเขตภาคเหนือตอนบน มีเที่ยวบินตรงไปยังเมืองที่สำคัญทั้งภายในและระหว่างประเทศ

รศ.ดร. วันชัย ศิริชนะ

รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ อธิการบดีมหาวิทยาลัย

แม่ฟ้าหลวง กล่าวถึงการให้ความสำคัญกับการรับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ ว่า มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้ให้ความสำคัญในเรื่องของมาตรฐานอาชีพ เนื่องจากเล็งเห็นว่า การรับรองสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ จะทำให้นักศึกษามีโอกาสในการทำงานที่มากขึ้น โดยเป็นเครื่องชี้วัดถึงคุณสมบัติที่ตรงกับความต้องการของตลาดงานอย่างแท้จริง นอกจากนี้ หากภาครัฐได้กำหนดให้มีการประยุกต์ใช้มาตรฐานกับทุกสาขาอาชีพ ก็จะเป็นการส่งเสริมและยกระดับคุณภาพบุคลากรอย่างเป็นระบบ อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ในการออกแบบหลักสูตรของสถานศึกษาที่ตอบสนองต่อความคาดหวังตามมาตรฐานของวิชาชีพนั้นๆ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้ออกแบบให้บรรจุการฝึกปฏิบัติงานในรูปแบบสหกิจศึกษาไว้ในทุกหลักสูตร เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริง เป็นโอกาสให้นักศึกษาเรียนรู้ เก็บเกี่ยวประสบการณ์ ทั้งในด้านวิชาการ รูปแบบการทำงาน และการใช้ชีวิตไปในคราวเดียวกัน นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังได้สนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรม เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบเนื้อหาหลักสูตรให้เหมาะสมและตรงกับ ความคาดหวังของผู้ประกอบการ รวมทั้งการใช้โมเดลบริษัทจำลอง เพื่อให้นักศึกษาได้ทดลองออกแบบ การดำเนินงาน การมอบหมายบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบ และร่วมกันแก้ไขปัญหาจริง โดยมีอาจารย์และภาคอุตสาหกรรมเป็นที่ปรึกษา แนวคิดดังกล่าวในชื่อ Work-Integrated Learning (WIL) ยังส่งเสริมให้ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ได้นำรูปแบบการดำเนินงานข้างต้นไปขยายผล ก่อตั้งธุรกิจเป็นของตนเอง ซึ่งตรงกับแนวนโยบายการพัฒนาประเทศไทยยุค Thailand 4.0 และสอดคล้องกับการดำเนินงานของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

“การรับรองสมรรถนะบุคลากรตามมาตรฐานอาชีพ” บททดสอบ “คนคุณภาพ” สู่ยุค “Thailand 4.0”

นอกจากนี้ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่จะสำเร็จการศึกษาทุกคน จะต้องสอบผ่านการสอบวัดความรู้ก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเนื้อหาในการสอบวัดความรู้ก่อนสำเร็จการศึกษา มี 4 ด้าน คือ 1.ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ 2.ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3.ความรอบรู้ในเรื่องโลกาภิวัตน์การมีโลกทัศน์ การใช้วิจารณ์ญาณ และวิสัยทัศน์ต่อเหตุการณ์ในโลกปัจจุบัน 4.ความรู้ความสามารถในเนื้อหาและการประยุกต์ใช้ความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษา ทั้งนี้มหาวิทยาลัยใส่ใจกับการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งรวมถึงการประเมินความพึงพอใจในบัณฑิตของสถานประกอบการต่างๆ ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นทั้งตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการทบทวนหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพ ทันสมัย และตรงกับความต้องการของตลาดงานและภาคอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง

รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ ยังได้กล่าวถึงความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง กับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ว่า ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานอาชีพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จึงได้มีความร่วมมือกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ โดยขึ้นต้นสำนักวิชาการจัดการ ได้ผ่านการรับรองเพื่อเป็นองค์กรรับรองสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพของ 2 สาขาอาชีพ ได้แก่ พนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม และพ่อครัวอาหารตะวันตก ทั้งนี้จะเป็นโอกาสให้อาจารย์ในหลักสูตรได้เกิดการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมกับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพดังกล่าว รวมถึงเป็นโอกาสให้นักศึกษาได้

รับรองคุณวุฒิวิชาชีพเพื่อไปประกอบการทำงานในอนาคตอีกด้วย นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงอยู่ในระหว่างหารือกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เพื่อดูความเป็นไปได้ในการนำข้อสอบมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และภาษาอังกฤษมาใช้ในการสอบวัดความรู้ก่อนสำเร็จการศึกษา ในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ยังเป็น 1 ใน 19 สถาบันทางการศึกษา ที่ได้ร่วมลงนามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพสมรรถนะของนักเรียนนักศึกษาเพื่อความก้าวหน้าในโลกของการทำงาน” นำร่องประเมินสมรรถนะ นักเรียน นักศึกษาใน 7 สาขาวิชาชีพ เพื่อรองรับนโยบาย “Thailand 4.0” อีกด้วย

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นอีก 1 สถาบัน ที่ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เพื่อ “การพัฒนาศักยภาพสมรรถนะของนักเรียน นักศึกษา เพื่อความก้าวหน้าในโลกของการทำงาน” ร่วมกับ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ และสถาบันการศึกษาต่างๆ จำนวน 19 สถาบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีด

ความสามารถและศักยภาพของนักศึกษาให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ พร้อมเข้าสู่โลกของการทำงาน และสร้างโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะและการได้รับการรับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ ใน 7 สาขาวิชาชีพนำร่อง

รองศาสตราจารย์ ดร. มิตร์ชัย จงเขียวนานาญ ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กล่าวว่า ม.สงขลานครินทร์ ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อ "การพัฒนาศักยภาพสมรรถนะของนักเรียน นักศึกษา เพื่อความก้าวหน้าในโลกของการทำงาน" ร่วมกับ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) และสถาบันการศึกษาต่างๆ จำนวน 19 สถาบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพของนักศึกษาให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ พร้อมเข้าสู่โลกของการทำงาน และสร้างโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะและการได้รับการรับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ โดยได้ประกาศนียบัตรคุณวุฒิวิชาชีพ โดยมี 7 สาขาวิชาชีพนำร่อง คือ 1. สาขาวิชาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและดิจิทัลคอนเทนต์ 2. สาขาวิชาชีพโลจิสติกส์ 3. สาขาวิชาชีพแมคคาทรอนิกส์ 4. สาขาวิชาชีพรถไฟความเร็วสูงและระบบราง 5. สาขาวิชาชีพบริการยานยนต์ 6. สาขาวิชาชีพการบิน และ 7. สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้รับการรับรองเป็นองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ จากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ในสาขาวิชาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและดิจิทัลคอนเทนต์ โดยมีสายงานที่ใช้ในการทดสอบ จำนวน 2 สายงาน คือ 1.สาขาซอฟต์แวร์และการประยุกต์ อาชีพนักพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 3 อาชีพนักวิเคราะห์ออกแบบระบบ คุณวุฒิ

วิชาชีพ ชั้น 3 2.สาขาเครือข่ายและความปลอดภัย อาชีพช่างสนับสนุนด้านเทคนิค คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 3 ,4 และ 5 อาชีพนักบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยระบบเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 4 และ 5 อาชีพนักบริหารจัดการระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 4 และ 5 สถานที่ที่ใช้ในการทดสอบ โดยทั้งสองสาขา อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อเตรียมการทดสอบ ในช่วงเดือนเมษายน 2560 เป็นต้นไป

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยฯ กำลังดำเนินการยื่นคำขอเพิ่มสถานที่ที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะ ของสาขาวิชาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและดิจิทัลคอนเทนต์ เพิ่มเติมอีก 1 สถานที่ คือ วิทยาเขตภูเก็ต โดยขอวิทยาเขตภูเก็ต มีสายงานที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่ 1.สาขาซอฟต์แวร์และการประยุกต์ อาชีพนักพัฒนาระบบ คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 3 และ 4 อาชีพนักวิเคราะห์ออกแบบระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 3 และ 4 2.สาขาเครือข่ายและความปลอดภัย อาชีพช่างสนับสนุนด้านเทคนิค คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 3 และ 4 3.สาขาการบริหารโครงการสารสนเทศอาชีพนักบริหารโครงการสารสนเทศ คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 3 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ยังได้ร่วมกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพเพื่อประเมินสมรรถนะในสาขาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งการเข้ามาเป็นคู่ความร่วมมือกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพในการพัฒนาด้านนี้ ทำให้มหาวิทยาลัยฯจะมีความพร้อมผลิตบุคลากรในสาขานี้เพื่อประเมินสมรรถนะได้ในอนาคตอันใกล้

รศ.ดร. มิตร์ชัย ยังได้กล่าวถึงการผลิตบุคลากรของสถาบันการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการและมีความพร้อมในการทำงานทันที ว่า สถาบันการศึกษาต้องจัดหลักสูตร

รศ.ดร. มิตรชัย จงษ์ชัยชำนาญ

การศึกษาให้ตรงตามความต้องการของตลาดงาน ทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาครัฐที่มีความต้องการสร้างบุคลากรให้มีมาตรฐานอาชีพ มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ทันที เพราะปัจจุบันผู้จบการศึกษาใหม่ ยังไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามลักษณะงานทันที ทำให้สถานประกอบการส่วนใหญ่ ต้องจัดฝึกอบรมให้กับพนักงานใหม่อีก อย่างน้อย 3-6 เดือน ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายและเสียเวลาเพิ่มมากขึ้น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงได้กำหนดให้ทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษผ่านในระดับคะแนนที่มหาวิทยาลัยกำหนด จึงจะมีสิทธิ์รับปริญญาจากมหาวิทยาลัย และส่งเสริมให้ทดสอบความรู้ด้านทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศ เพื่อทดสอบความพร้อมในการทำงานในระดับหนึ่ง

“ในต่างประเทศ การรับรองสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพเป็นเรื่องสำคัญเพราะเป็นใบรับรองว่าผู้นั้นมีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ที่จะสามารถทำงานในอาชีพนั้นได้ การมีใบรับรองสมรรถนะ จะทำให้ผู้นั้นมีโอกาสในการได้งานทำเพิ่มขึ้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากระดับเงินเดือนและผลตอบแทนไปขึ้นกับระดับสมรรถนะ ดังนั้น ใบรับรองสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพราะเป็นเครื่องมือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ สำหรับประเทศไทย เราควรปรับนโยบายโดยให้หน่วยงานของทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเห็นความสำคัญต่อใบรับรองสมรรถนะซึ่งมาจากหน่วยงานกลางระดับประเทศ ซึ่งหากทำได้ ก็จะทำให้สถานศึกษาตื่นตัวและปรับแนวทางการผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตมากขึ้น”

รศ.ดร. มิตรชัย ยังได้กล่าวถึงนโยบาย Thailand 4.0 ว่า เป็นนโยบายที่ต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพราะใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ดังนั้น การปรับทิศทางของประเทศโดยประกาศว่าจะใช้นวัตกรรมเป็นเรื่องของการศึกษาโดยตรง เพราะนวัตกรรมเป็นผลงานการคิดค้นของมนุษย์ที่รัฐอาจต้องเริ่มปลูกฝังตั้งแต่ในช่วงวัยเยาว์และทำอย่างต่อเนื่องทั้งระบบการศึกษา สถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะสามารถทำนโยบาย Thailand 4.0 ให้เป็นจริงได้เพราะหน้าที่หลักของสถานศึกษาในทุกระดับคือการสร้างคน ดังนั้น การผลิตคนให้มีความสามารถสร้างนวัตกรรมต้องสร้างให้เด็กมีฐานคิดเชิงระบบ (หลักเหตุ-ผล) และกระตุ้นให้เกิดความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา สนับสนุนนโยบาย Thailand 4.0 ได้โดยจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรเพื่อรองรับความต้องการของประเทศ การสอนโดยวิธีการกระตุ้นให้เกิดการคิด รวมถึงการทำวิจัยโดยเน้นนวัตกรรมที่นำไปใช้ได้จริง และการนำความรู้และนวัตกรรมที่สำเร็จแล้วไปใช้ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระบุ สกช. มีบทบาทสำคัญต่อ "Thailand 4.0"
ในการส่งเสริมวิชาชีพสำคัญ-ประเมินสมรรถนะบุคลากร-พัฒนาบุคลากร

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ระบุ "สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ" หรือ สกช. จะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมวิชาชีพที่มีความจำเป็นเร่งด่วน รวมถึงการนำระบบการประเมินสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ มาประเมินผู้มีประสบการณ์การทำงานแต่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ ตลอดจนการปฏิบัติการกิจพัฒนาบุคลากร (HRD) ในสาขาอาชีพที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศสู่ยุค Thailand 4.0

ผศ.ดร.กิติเดช สันติชัยอนันต์ คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) ประธานคณะที่ปรึกษา การจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพรถไฟและระบบราง ระยะที่ 2 กลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานซ่อมบำรุงโครงสร้างพื้นฐานทางรถไฟ (Rail Infrastructure) โดยกล่าวถึงโครงการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพรถไฟและระบบราง ระยะที่ 2 ว่า เป็นโครงการที่มุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานซ่อมบำรุงโครงสร้างพื้นฐานทางรถไฟ (Rail Infrastructure) ด้านงาน Track and Civil Works ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากการรถไฟแห่งประเทศไทย, Airport Rail Link บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ทีเอ็ม คอนซัลแตนท์ โครงการระบบรถไฟสายสีแดง ในการส่งผู้เชี่ยวชาญและผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มอาชีพมาร่วมกันร่างมาตรฐานอาชีพนี้ขึ้นมา ขณะนี้ก็อยู่ในระหว่างการปรับแก้มาตรฐานฯ ให้แล้วเสร็จ ก่อนการจัดสัมมนาประชาสัมพันธ์และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบการ บุคคลในกลุ่มอาชีพ และบุคคลทั่วไป เพื่อให้ได้มาตรฐานอาชีพด้านงานทางรถไฟและงานโยธาที่เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศ และต่างประเทศ สำหรับการพัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมระบบรางของประเทศไทยนั้น ได้มีหลายองค์กร/สถาบันได้ทำการศึกษาความต้องการกำลังคนในการปฏิบัติงานระบบราง รวมทั้งลงนามความร่วมมือเพื่อพัฒนากำลังคนเพื่อป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมระบบราง

ปัจจุบันนี้ สถาบันการศึกษาต่างๆ ได้มีการเปิดหลักสูตรระดับปริญญาตรีเพื่อผลิตบุคลากรด้านรถไฟความเร็วสูงและระบบรางป้อนสู่ตลาดงาน โดยส่วนใหญ่หลักสูตรที่มหาวิทยาลัยต่างๆ เปิดมานั้นจะเน้นการผลิตกำลังคนในระดับวิศวกร ซึ่งอาจจะเรียกว่า กลุ่มมือไม่เบือน แต่ถ้าดูตัวเลขความต้องการกำลังคนที่ทางกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน ได้

ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ศึกษาเรื่องการพัฒนาแรงงานรองรับอุตสาหกรรมระบบราง จะพบว่าอุตสาหกรรมระบบรางของประเทศไทยมีความต้องการบุคลากรด้านช่างเทคนิคหรือที่เราเรียกว่ากลุ่มมือเบือน จำนวน 11,480 คน มีความต้องการวิศวกร 5,740 คน และสาขาอื่นๆ 14,087 คน

"จากการที่ได้มีโอกาสพูดคุยกับ ผู้บริหารระดับกลางของกลุ่มบริษัทที่รับเหมาก่อสร้างทางรถไฟ พบว่า ในแต่ละบริษัท ยังได้มีการกำหนดและรับรองความรู้ ความสามารถ หรือ

ปี พ.ศ.	องค์กร / สถาบัน	กิจกรรมที่ทำ
2553	สถาบันขนส่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ศึกษาความต้องการกำลังคนด้านปฏิบัติการระบบขนส่งทางราง ในปี 2557 & 2558 โดยได้รับทุนอุดหนุนจาก สวท.
	สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	โครงการจัดตั้งสถาบันพัฒนากำลังคนและเทคโนโลยีระบบขนส่งทางรางแห่งชาติ & มีหลักสูตร 6 คร.เกิดขึ้นในปี 2554
2556	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.)	การประมาณการความต้องการบุคลากรด้านระบบขนส่งทางราง ในปี 2563 โดยอ้างอิงจากงานศึกษาของสถาบันขนส่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	19 หน่วยงาน ภาคนโยบายรัฐ / อุตสาหกรรม / สถาบันการศึกษา	ลงนาม MOU เป็นเครือข่ายการพัฒนากำลังคนและความเชี่ยวชาญ เทคโนโลยีระบบขนส่งทางราง
	สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	จัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิศวกรไฟฟ้าความเร็วสูง และระบบราง จำนวน 13 คุณวุฒิ

สมรรถนะของบุคคลที่ปฏิบัติงานในกลุ่มงานนี้ การรับพนักงานของทุกบริษัทในปัจจุบัน จะใช้การกำหนดและรับรองความรู้ความสามารถเบื้องต้นจากคุณวุฒิทางการศึกษา และพิจารณาจากประวัติการทำงานในอดีต โดยยังไม่สามารถวัดสมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับตำแหน่งนั้นๆ ได้โดยตรง และไม่มีเครื่องมือเชิงสมรรถนะในการวัดที่เป็นรูปธรรม เช่น ข้อสอบเชิงสมรรถนะ สถานีทดสอบทักษะ หรือการสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อตรวจวัดความสามารถเฉพาะด้านนั้นๆ ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทดังกล่าวข้างต้นได้ใช้วิธีการฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน (On The Job Training : OJT) ซึ่งเป็นเครื่องมือการพัฒนาบุคลากรด้วยการฝึกปฏิบัติจริงจากสถานที่จริง โดยมีการให้คำแนะนำเชิงปฏิบัติในลักษณะตัวต่อตัว (One-on-One) หรือเป็นกลุ่มเล็กๆ ในพื้นที่การทำงาน ในช่วงเวลาการทำงานปกติ ซึ่ง OJT นั้นจะออกแบบเพื่อนเน้นประสิทธิภาพการทำงานในลักษณะการพัฒนาทักษะเป็นพื้นฐาน (Skill – Based) ให้พนักงานเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง โดยในแต่ละบริษัทจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปบ้างเล็กน้อย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพจะเป็นองค์กรหลักที่จะช่วยให้คนที่มิประสบการณด้านระบบรางมานาน บางคนทำมานาน 10-20 ปี จนเชี่ยวชาญในงานนั้นๆ แต่ไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษา หรือมีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่สูงนัก หรืออาจจะมีคุณวุฒิไม่ตรงกับสายงาน จะได้มีโอกาสเข้ารับการประเมินสมรรถนะ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับความก้าวหน้าในอาชีพของเขา ทั้งยังสร้างความภาคภูมิใจให้กับตัวเขา และบริษัทยังได้ใช้ตรงนี้ในการกำหนดอัตราค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับทักษะความสามารถของเขาอีกด้วย” ผศ.ดร.กิตติเดช กล่าว

